

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben enkele fracties de behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Economische Zaken over zijn brief inzake het besluit tot oprichting Stichting Voorbereiding Pallas-reactor, d.d. 22 april 2013 (Kamerstuk 33626-1).

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Hamer

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Franke

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
  - Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
  - Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie
  - Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
  - Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
- II. Antwoord / Reactie van de minister

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het Besluit tot oprichting van de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor. Deze leden hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen aan de minister.

De leden van de VVD-fractie zijn verheugd over de investering die de rijksoverheid en de provincie Noord-Holland samen doen in fase 1 van het Pallas-project ter vervanging van de bestaande Hoge Flux Reactor in Petten. Het is belangrijk voor Nederland dat de productie van medische en industriële radioisotopen en de uitvoering van nucleair onderzoek worden gewaarborgd. Daarnaast zijn er vele arbeidsplaatsen die hiermee blijven behouden.

De minister schrijft dat fase 1 van het Pallas-project de meest risicovolle fase is. Graag horen deze leden van de minister hoe hij de kansen schat van het slagen van de overige fasen. Aangezien noch de rijksoverheid, noch de provincie Noord-Holland na een succesvolle realisatie van fase 1 betrokken wensen te zijn bij het project als vermogensverstrekker of als eigenaar, willen de leden van de VVD-fractie graag horen van de minister wat er gebeurt als er geen private partijen worden aangetrokken voor het verdere verloop. Betekent dat dan dat er geen nieuwe reactor wordt gebouwd? Zijn de nu gedane investeringen dan voor niets geweest? De minister schrijft dat er bij het Pallas-project geen sprake is van dwingende redenen om de staat risicodragend te laten participeren in het project via een deelneming. Kan de minister dat nader toelichten? Wat zijn precies die dwingende redenen en waarom zijn die hier niet aan de orde? De minister en de provincie Noord-Holland zijn rechtstreeks belast met onder andere de benoeming, het ontslag en de bezoldiging van het bestuur en Raad van Toezicht van het project. Ook besluiten zij samen over de ter beschikking stelling van nieuwe tranches van de financiering en over de go/no go-besluiten. De leden van de VVD-fractie horen graag van de minister hoe de bevoegdheidsverdeling tussen hem en de provincie Noord-Holland is geregeld. Wat is de procedure bij verschillen van inzicht?

De algemene rekenkamer wijst er op dat het belangrijk is dat de onafhankelijkheid van de vergunningverlening wordt gewaarborgd, en adviseert deze bevoegdheid onafhankelijk te organiseren. In antwoord daarop schrijft de minister dat hij momenteel werkt aan een verkenning naar de oprichting van een zelfstandige autoriteit voor nucleaire veiligheid en stralingsbescherming, waarover de Kamer later nader zal worden geïnformeerd. De minister geeft echter geen oordeel over de opvatting van de rekenkamer. Graag zouden de leden van de VVD-fractie horen van de minister hoe hij expliciet tegen zijn eigen dubbele verantwoordelijkheid (als medefinancier en vergunningverlener) inzake de Pallas-reactor aankijkt.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de fractie van de Partij van de Arbeid hebben met belangstelling kennisgenomen van het Besluit tot oprichting Stichting Voorbereiding Pallas-reactor.

Deze leden hebben nog een aantal vragen. Zij vragen de minister op de volgende punten in te gaan.

De leden van de PvdA-fractie vragen wie de risico's draagt indien de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor onverhoopt in de financiële problemen zou komen.

Zij maken uit de brief op dat de € 40 miljoen als lening geldt en dat dit bedrag bij het commercieel succesvol opereren wordt terugbetaald aan de overheid. In hoeveel jaar wordt dit bedrag terugbetaald?

De aan het woord zijnde leden merken op dat de rekenkamer vaststelt dat de minister hier zowel medefinancier als vergunninghouder is en dat dit inderdaad onwenselijk is. Wanneer kan het voorstel voor een zelfstandige autoriteit voor nucleaire veiligheid en stralingsbescherming in de Kamer worden verwacht? En wordt nu al rekening gehouden met de oprichting hiervan in de structuur en statuten van de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor? Op welke wijze wordt in de tussentijd onafhankelijk toezicht gewaarborgd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Besluit tot oprichting van de Stichting ter voorbereiding van de Pallas-reactor. Zij onderschrijven de wenselijkheid om deze activiteit onder te brengen in een aparte entiteit, maar hebben wel een aantal vragen over de monitoring van de voortgang van het project in de komende periode en de mogelijkheden van de Kamer om te toetsen of op sleutelmomenten in het proces nog voldaan wordt aan de randvoorwaarden die verbonden zijn aan de publieke (co)financiering door het rijk. Kan de minister een planning op hoofdlijnen geven voor de taken in het kader van fase 1 die aan de stichting worden toevertrouwd? Wanneer wordt het businessplan, waarin de go/no go momenten zijn opgenomen vastgesteld? Klopt de inschatting van deze leden dat op het moment dat de mijlpaal «aanbesteding» bereikt wordt het leeuwendeel van de verstrekte lening al besteed is?

Zijn er, zo vragen de leden van de SP-fractie verder, voor de mijlpaal aanbesteding nog sleutelmomenten in het proces waarop het rijk kan vaststellen of de planning op schema ligt, of de uitvoering binnen de budgettaire kaders blijft en of nog voldaan wordt aan de randvoorwaarden voor de cofinanciering? Welke mogelijkheden heeft het rijk op die momenten om bij afwijkingen in te grijpen? Is het mogelijk om bij ernstige afwijkingen het project te staken vóór het bereiken van de mijlpaal «aanbesteding»? Zo ja, wat zijn daarvoor de criteria?

Op welke momenten wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van het project? Is de minister bereid om alle substantiële afwijkingen actief te melden?

Uitgangspunt van de business case is dat de isotopenproductie in de Pallas-reactor een rendabele activiteit moet worden. De leden van de SP-fractie hebben van enkele betrokkenen vernomen dat de kwaliteit en rentabiliteit van een concurrerende techniek voor isotopenproductie – de cyclotron – op dit moment sterk verbetert. Dat zou de business case van de Pallas-reactor kunnen ondermijnen. Is het volgen van deze alternatieve techniek onderdeel van fase 1? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bij welke mijlpalen wordt vastgesteld of isotopenproductie met de Pallas-reactor voor een lange periode – tientallen jaren – superieur zal blijven aan productie met cyclotrons?

De financiering van de stichting vindt op 50/50 basis plaats door rijk en provincie Noord-Holland. Begrijpen de leden van de SP-fractie goed dat de Nuclear Research and consultancy Group (NRG) in dit stadium helemaal niets investeert, dus ook geen enkel risico draagt? Zo nee, waaruit bestaat dan de inbreng en het risico van NRG in fase 1?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie gebruiken graag deze mogelijkheid om een aantal vragen te stellen naar aanleiding van het Besluit tot oprichting Stichting Voorbereiding Pallas-reactor.

De leden van de D66 fractie vragen de minister of verschillende mogelijkheden voor de juridische vormgeving via een stichting zijn overwogen, en zo ja, waarom voor deze constructie gekozen is. Kan de minister een overzicht geven van hoe dit zich verhoudt tot de rechtsvorm, de situatie en de gekozen aanpak voor andere (onderzoeks-)reactoren?

De leden van de D66 fractie vragen de minister of hij voornemens is bepaalde beperkingen te stellen aan de leden van de Raad van Toezicht, bijvoorbeeld het niet benoemen van ambtenaren. Is de minister bereid om de Kamer vooraf te informeren over deze benoemingen?

De leden van de D66 fractie vragen de minister of hij voornemens is om bij besluiten die de goedkeuring van de minister van Economische Zaken vereisen, steeds de Kamer vooraf te informeren over voorgenomen besluiten voordat er toestemming verleend wordt.

De leden van de D66-fractie vragen of de recente kostenstijging van € 24 miljoen met betrekking tot bestaand radioactief materiaal in Petten bekend was toen deze kostendeling afgesproken werd. Heeft deze invloed gehad op de besluitvorming omtrent het Pallas project, en zo nee, worden er nog gevolgen getrokken voor de financiering van nieuwe ambities?

De leden van de D66-fractie vragen de minister wanneer de procedure naar verwachting afgerond zal zijn. Worden er voor die tijd stappen gezet die bij een negatieve uitkomst teruggedraaid moeten worden?

De leden van de D66-fractie vragen de minister of hij bereid is de algemene rekenkamer na oplevering van het juridische advies en de eventuele besluiten naar aanleiding daarvan, opnieuw te vragen om naar de (eventueel vernieuwde) vormgeving van toezicht en vergunningverlening te laten kijken.

II Antwoord / Reactie van de minister